

Digital kartlegging og sikring av skjæringer

- Et eksempel fra utbygging IC Vestfoldbanen

Tom F. Hansen, Jessica Ka Yi Chiu

Agenda

- Problemstilling
- Arbeidsflyt
- Datainnsamling
- Fase 1 - designfase:
  - digital modell med oppsprekning og blokkidentifisering
- Fase 2 – oppfølging i byggetid
  - storskala modellering og stabilitetsvurdering
- Fremtidig prosess / videre utvikling

Problemstilling

- Intercity Nykirke – Barkåker (UNB)
- 40 m høy og 200 meter lang bergskjæring skal sprenges ut ved bane i drift
- 2 problemstillinger:
  - Risikovurdere stabilitet for eksisterende bergskjæring
  - Sprengningsplan, stabilitetst vurdering og sikring i ny skjæring

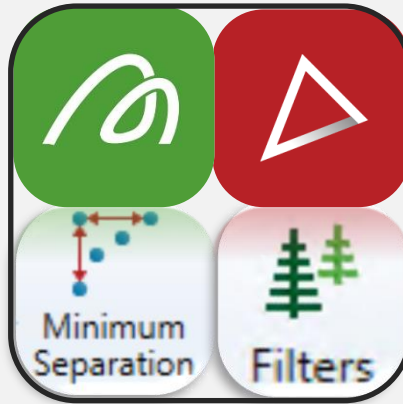

Arbeidsflyt fase 1

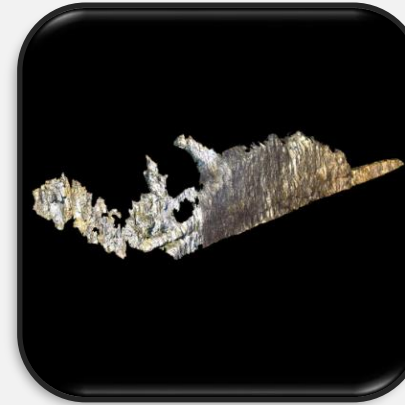
Scan/bilder samles inn med drone og lidarscanner

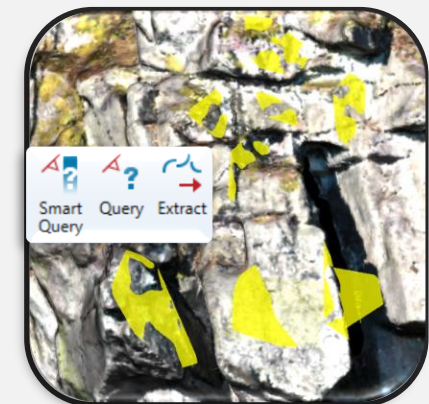
Import av punktsky til Maptek, filtrere, trimme

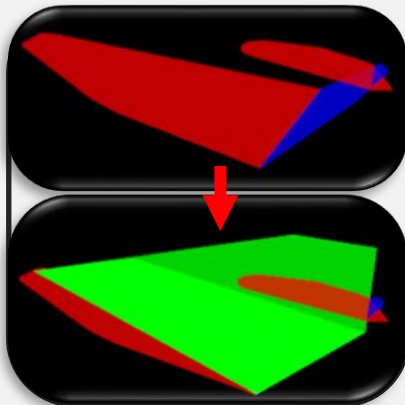
Meshe og sette sammen 3D-modell fra fotogrammetri og lidar-punktskyer i Maptek

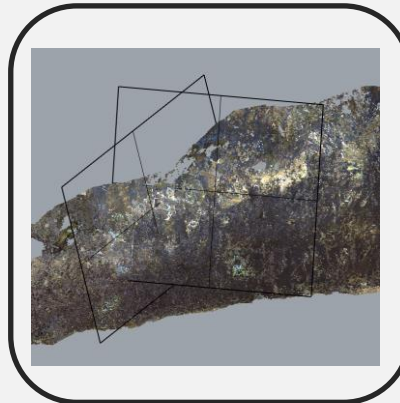
Semi automatisk sprekkegjennkjennning i Maptek

Gruppere sprekker, kinematisk analyse og visualisere potensielt ustabile blokker i Maptek

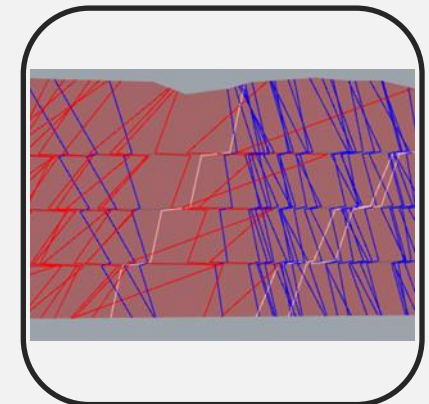
Visualisere sprekkeplan i Grasshopper

Visualisere potensielt ustabile blokker med nødvendig boltekraft i samlet 3D-modell

Visualisere sprekkeplan i planlagt skjæring

1. og 2. figur til venstre:
Bilde og ikon fra Maptek

Datainnsamling

- Drone – bilder
- Lidar-scan
- Utfordringer:
  - Vegetasjon og eksisterende nett, filtreres manuelt ut
  - For mye filtrering gjør at man går glipp av informasjon
- Utfordrende med resultat fra drone i vertikale vegger, z-retning
- QA på målte sprekkeplan i felt
- Fremover: bruk data som samles inn som del av normal annleggsoppfølging:
  - Dronebilder
  - Lidar-scan for dokumentasjonskrav

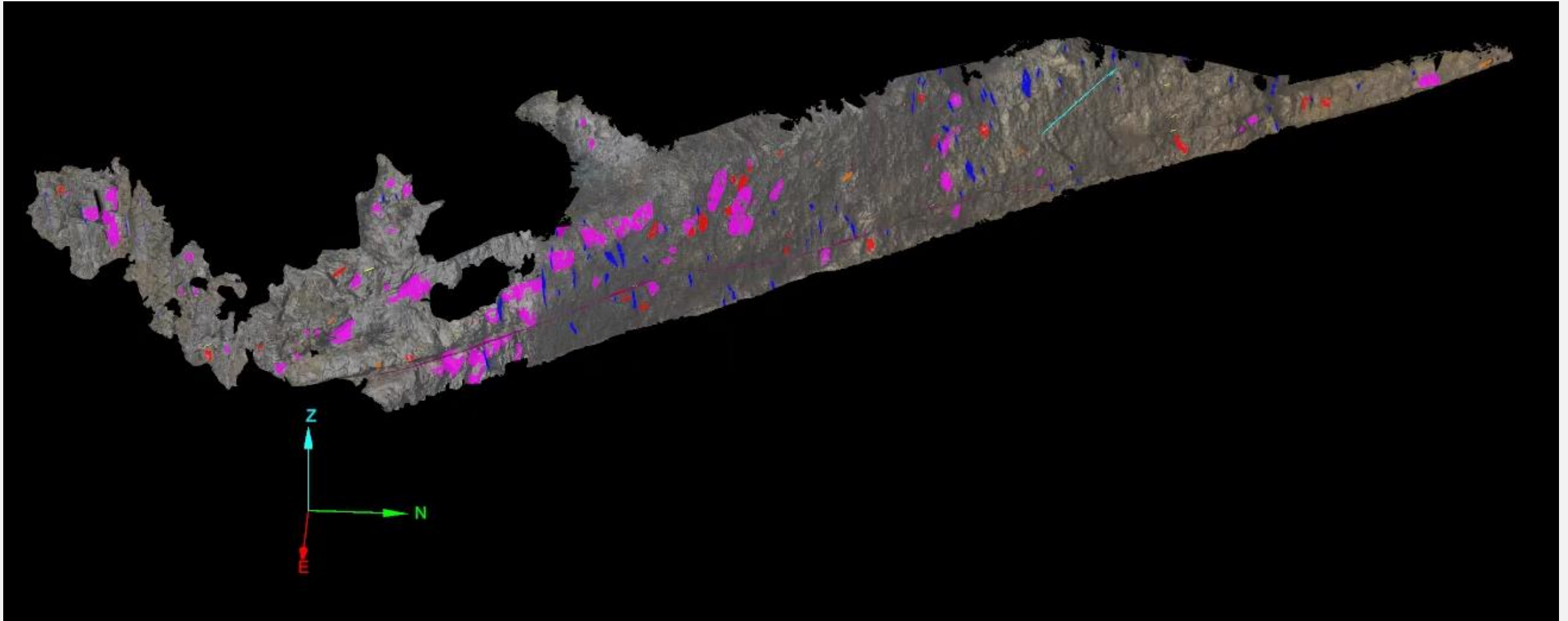
Fase 1 - designfase

Kartlegging av gjennomsettende sprekker/mulig forkastning i 3D modell

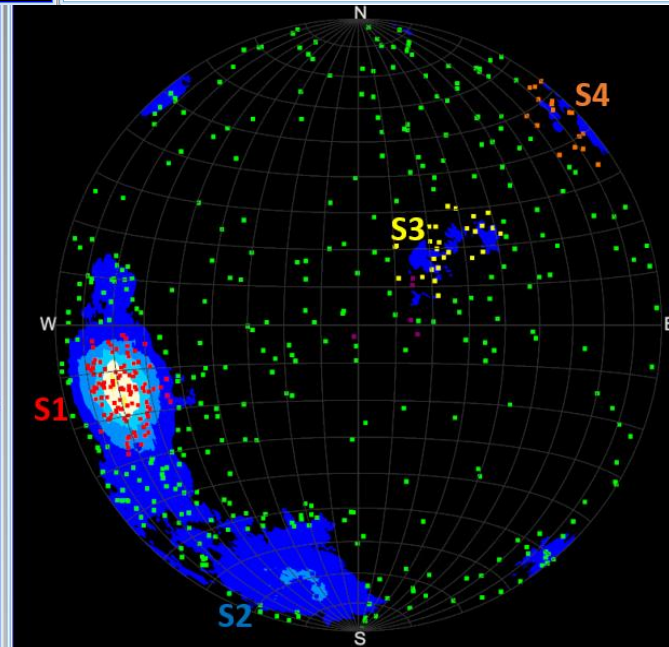
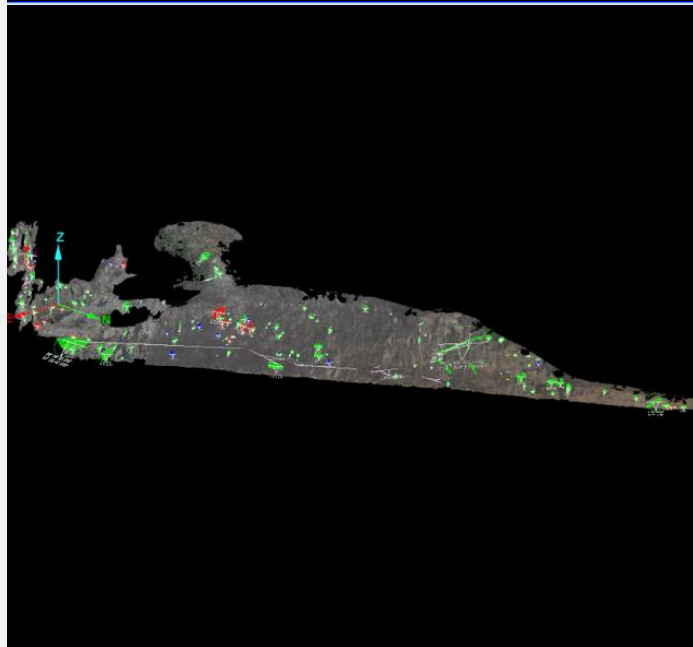
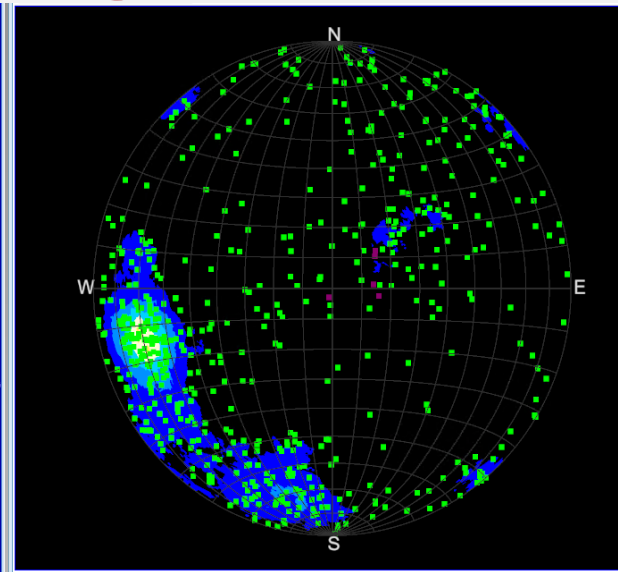
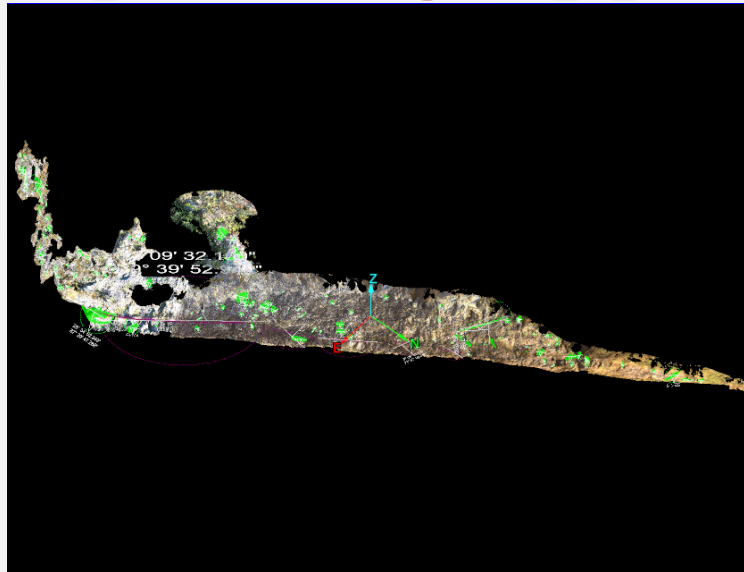

Semiautomatisk sprekkegjennkjenning i Maptek

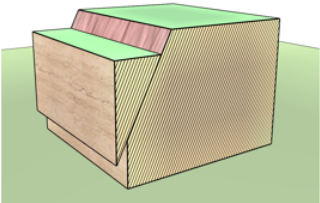
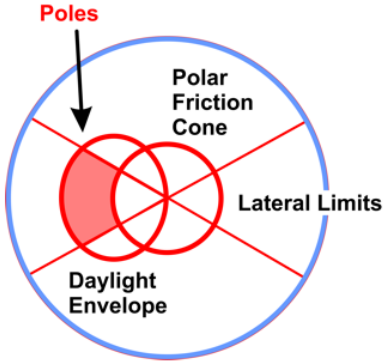
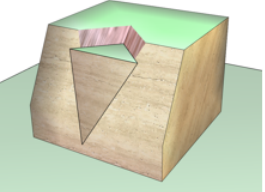
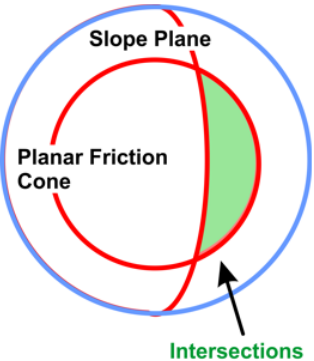

Sprekkegruppering i stereonet

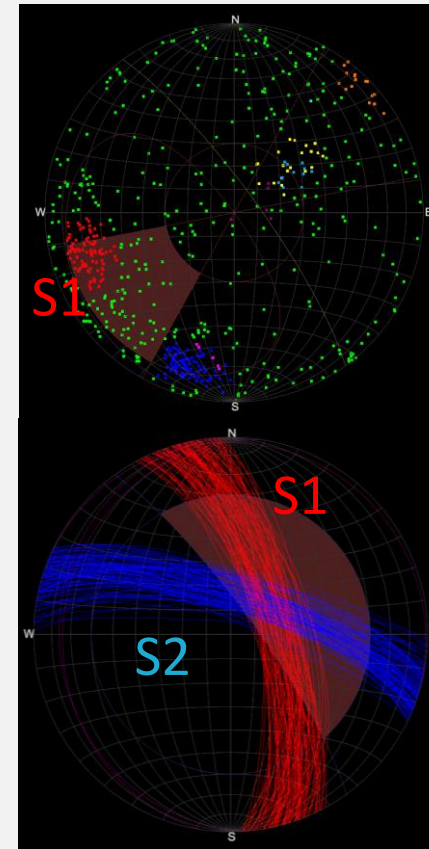
Sprekke-sett	Fall	Fallretning
S1	70°	075°
S2	74°	017°
S3	34°	229°
S4	84°	225°
Gjennom-settende	3-16°	021°/265°-279°
Mulig forkastning	61°	215°

Kinematisk analyse i Maptek

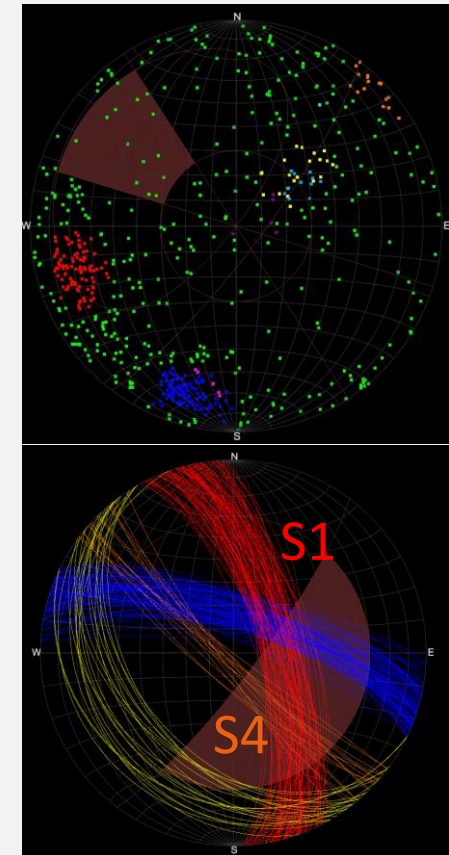
TYPE OF FAILURE	CRITICAL REGION ON STEREONET (Note: Orientation and scale may be different according to actual planes under investigation.)
PLANAR FAILURE Dislodgement and downwards sliding of blocks and/or layers along single common failure planes.	
WEDGE FAILURE Dislodgement and downwards sliding of blocks along two, intersecting, common failure planes.	

Figur fra Maptek Pointstudio

Eksisterende
bergskjæring : Ca. 80°
helning $\approx$ mot N054°

Eksisterende
bergskjæring (sør): Ca.
80° helning $\approx$ mot N127°

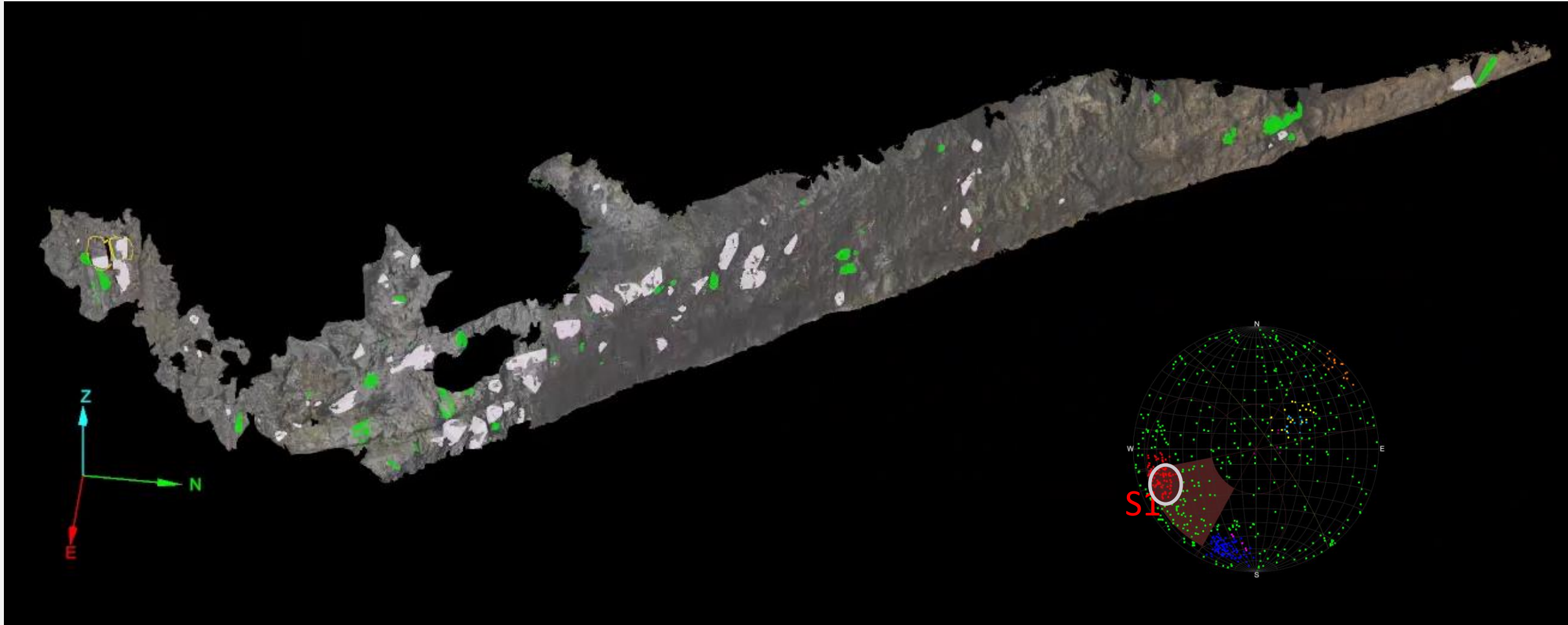

Kileutglidning

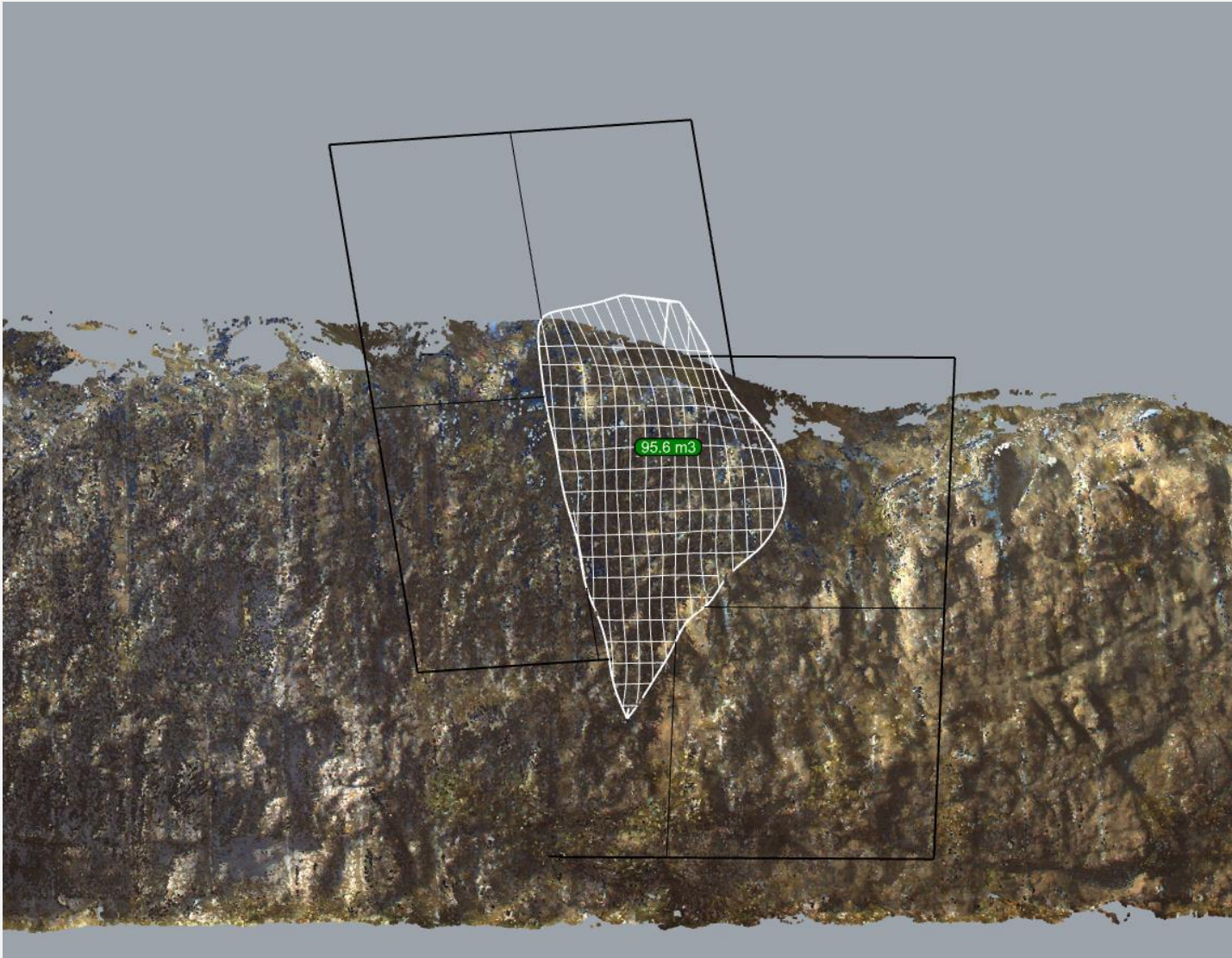

Planutglidning

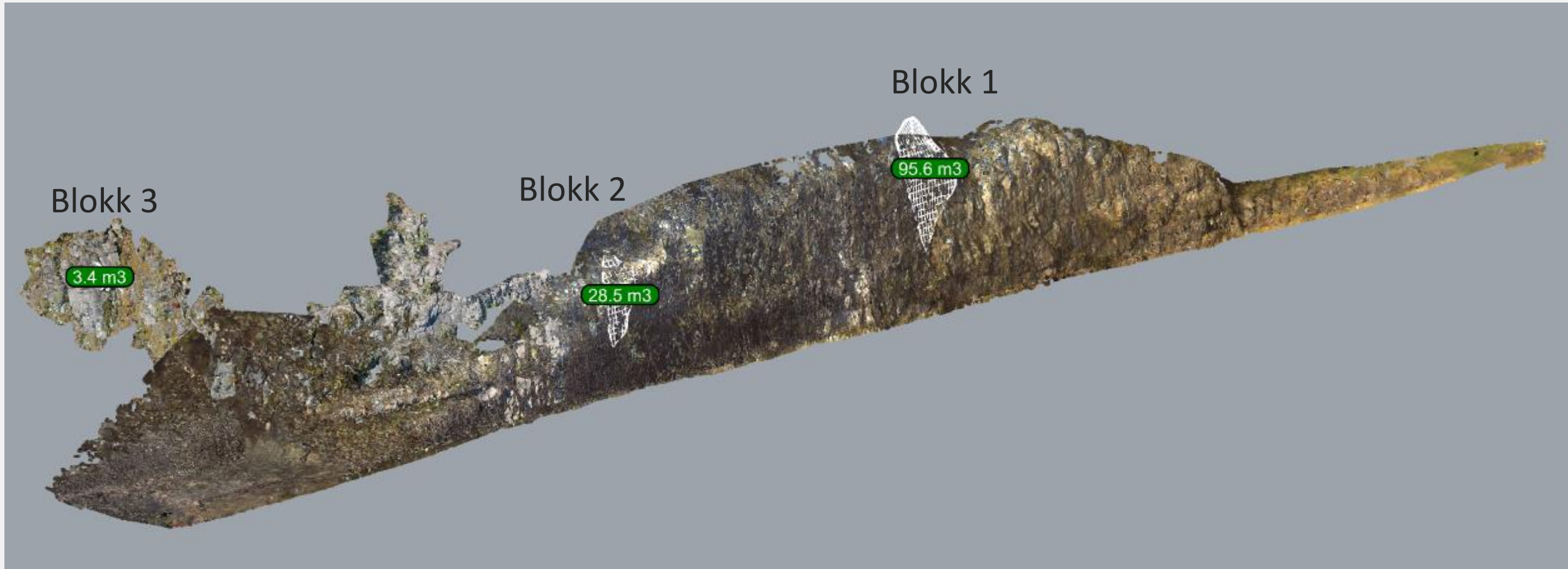

Vurdering av enkeltblokker i Rhino/Grasshopper

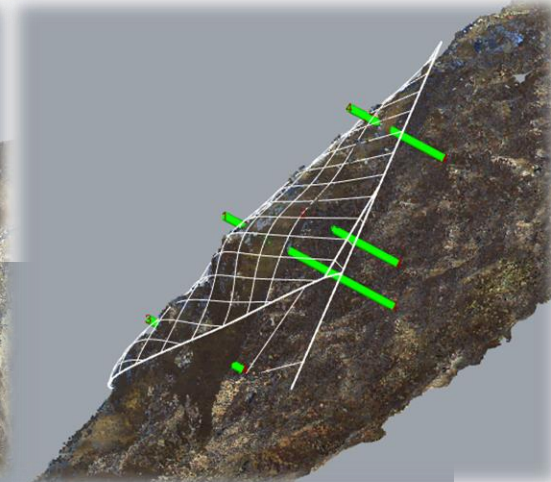
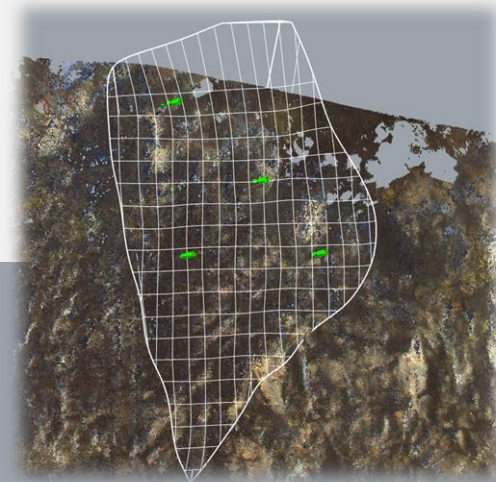
Parametrisk
modellering

Data for utvalgte ustabile blokker

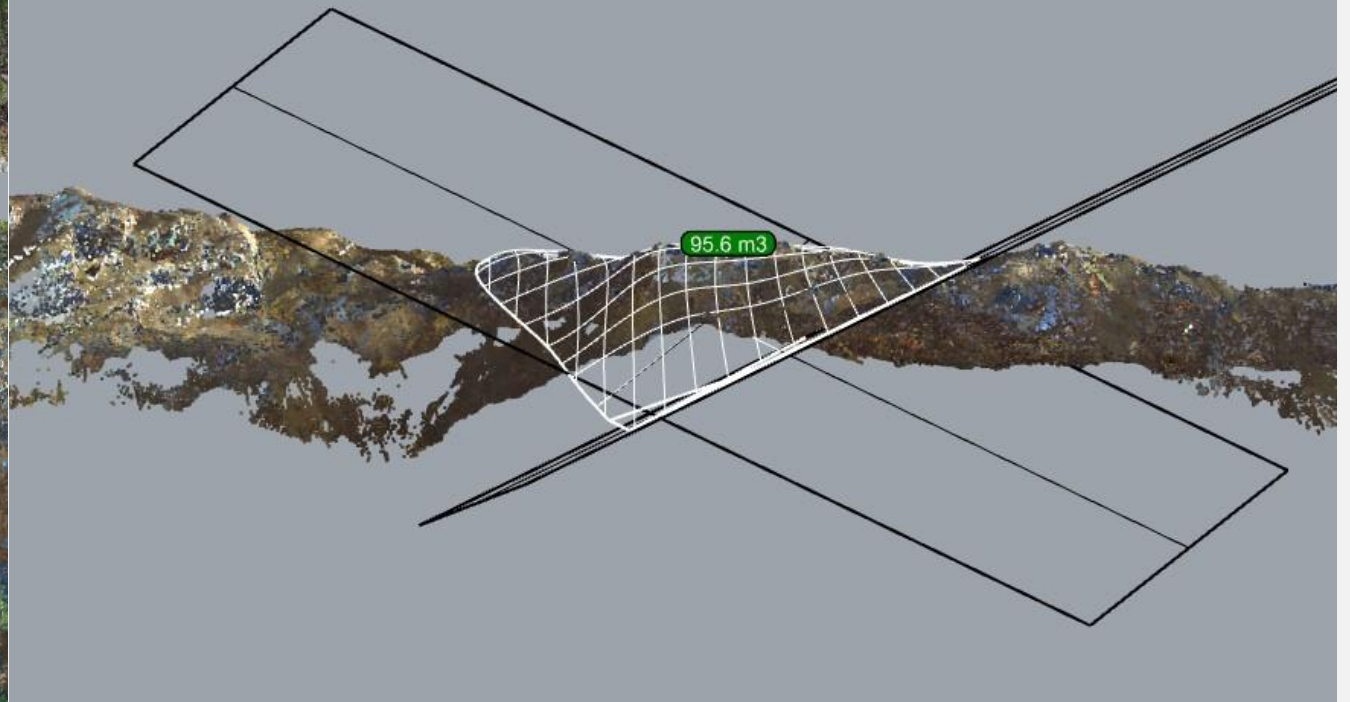

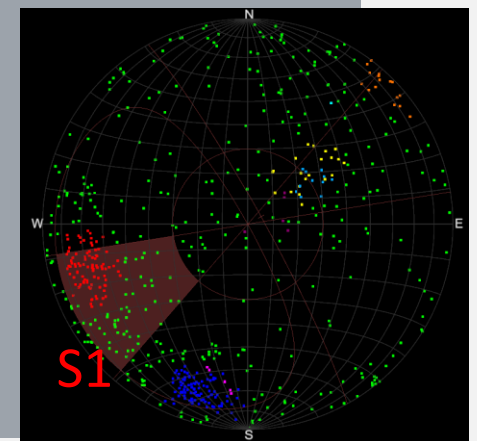
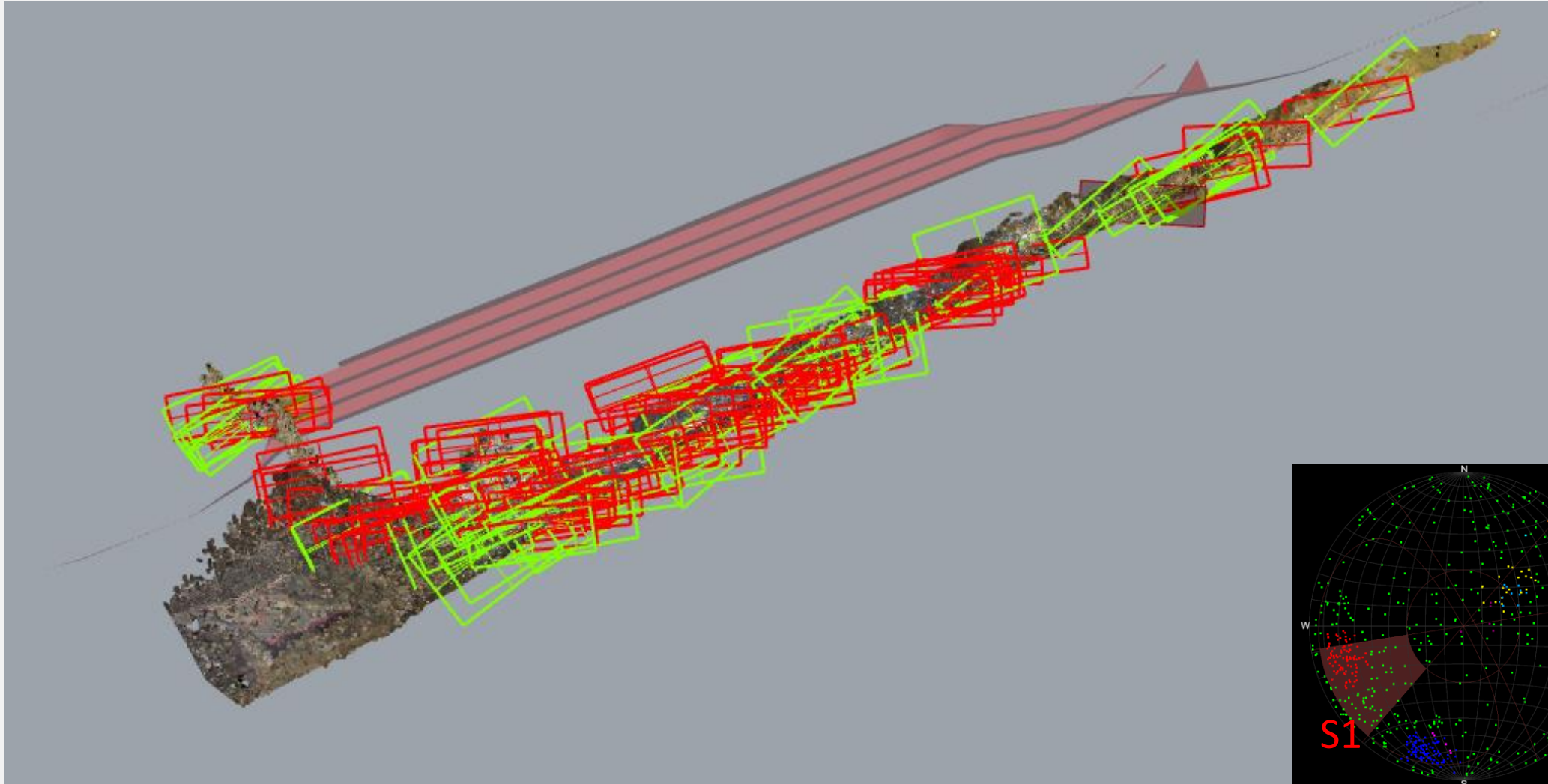
Blokk 1

NB! Nødvendig boltekraft ikke beregnet. Kun for visualisering.

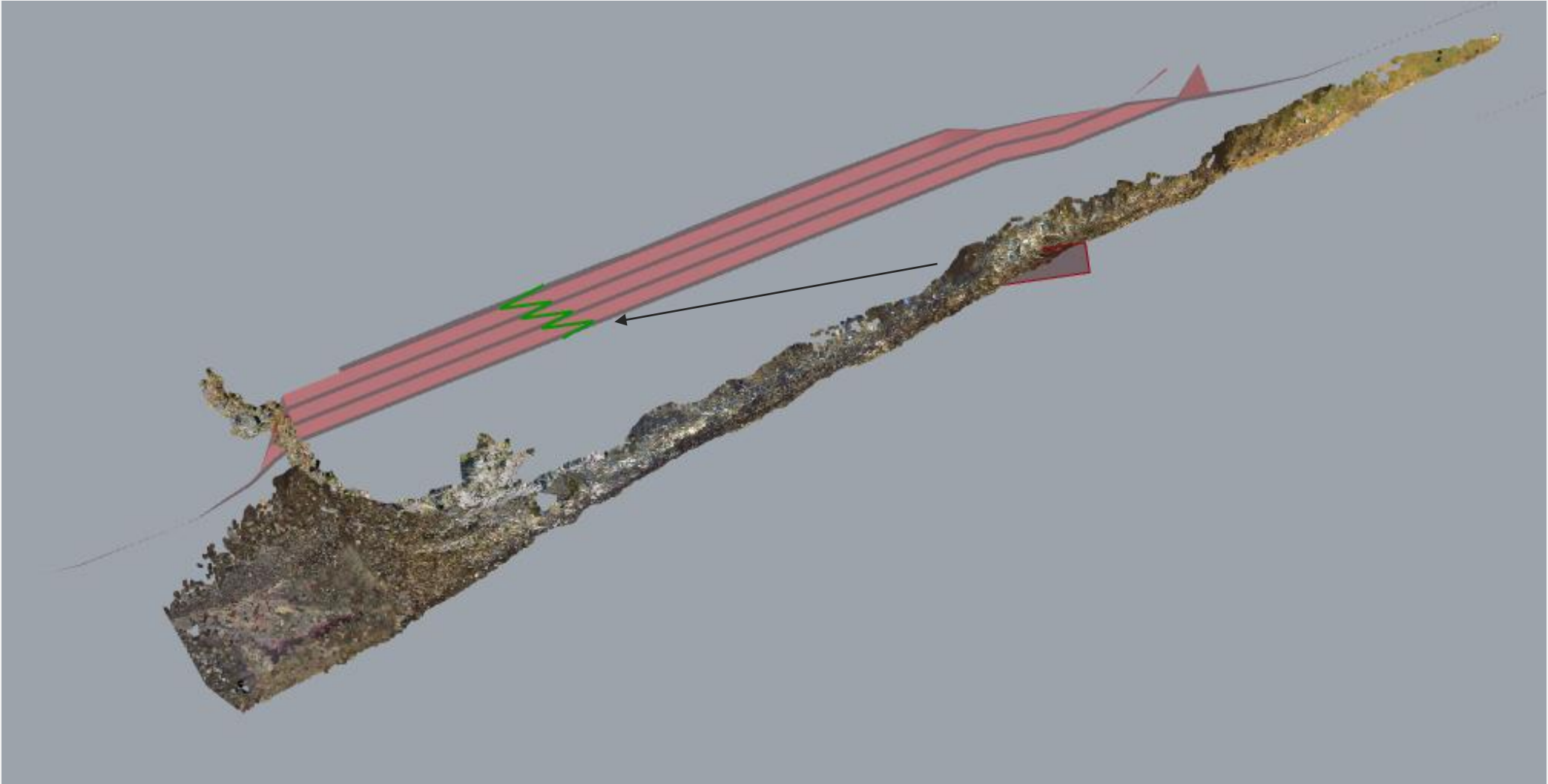

Stabilitetsvurdering for ny skjæring

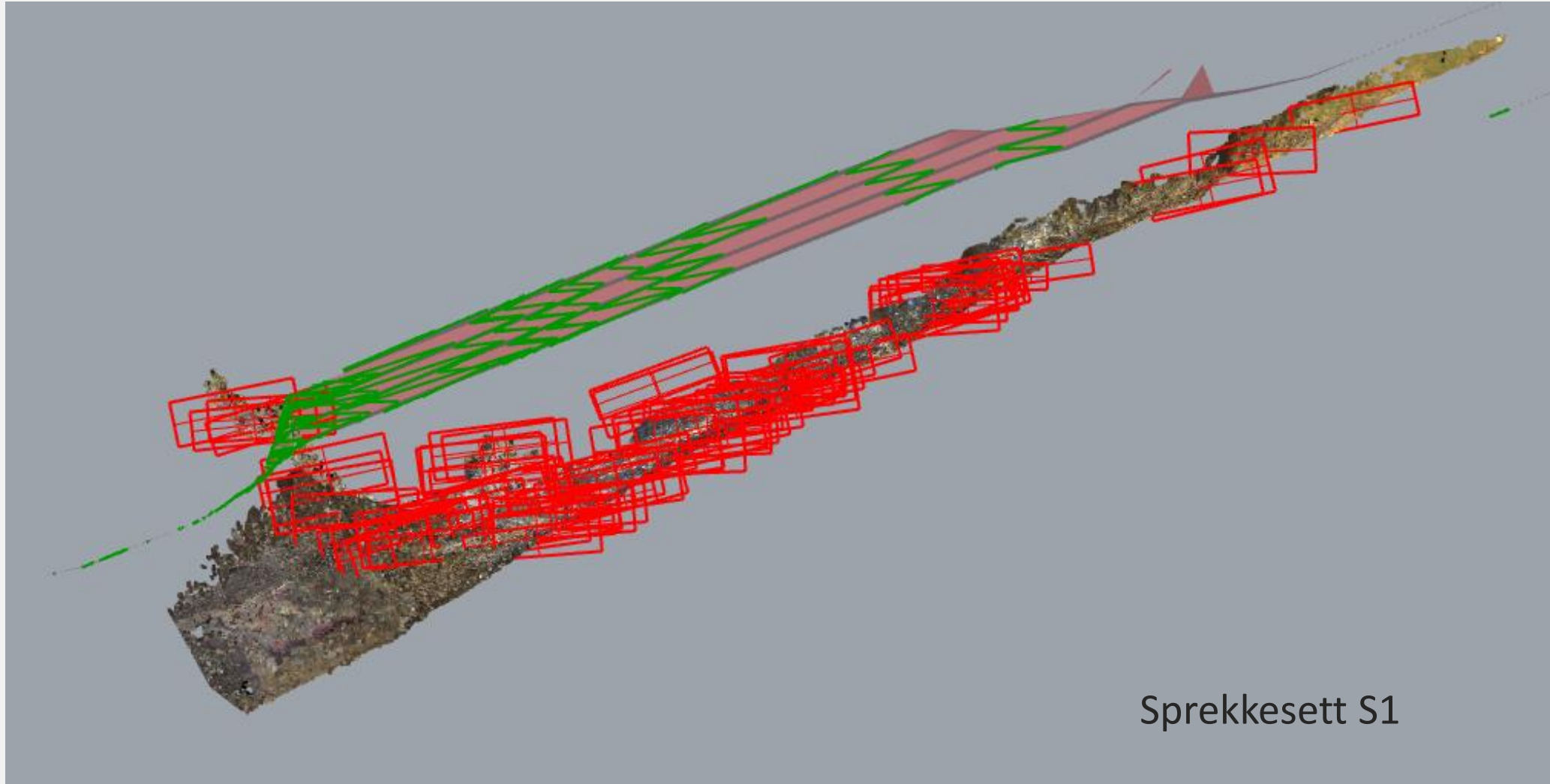

Planutglidning i planlagt bergskjæring (1)

Planutglidning i planlagt bergskjæring (2)

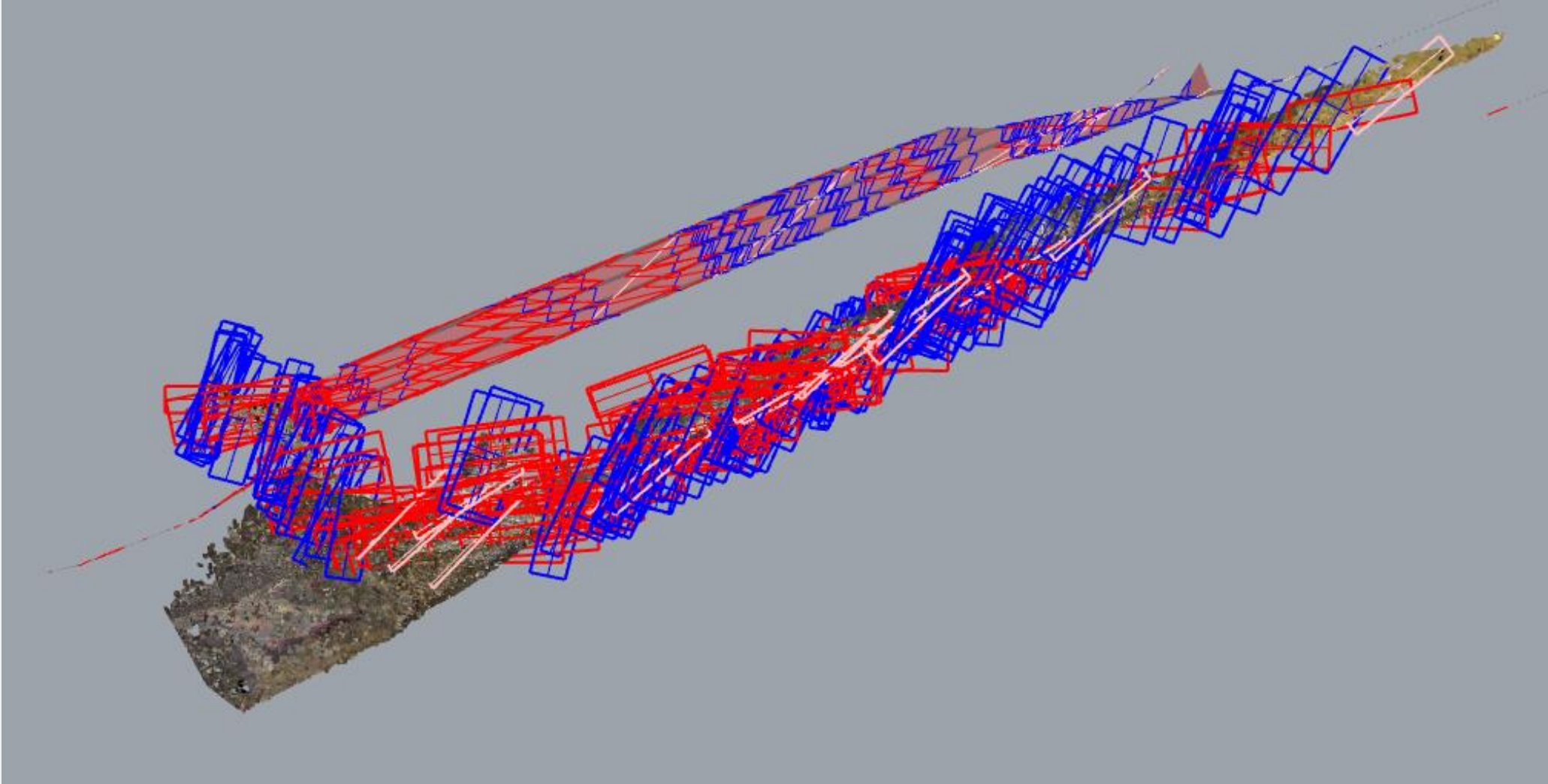
Sprekkesett S1

Planutglidning i planlagt bergskjæring (3)

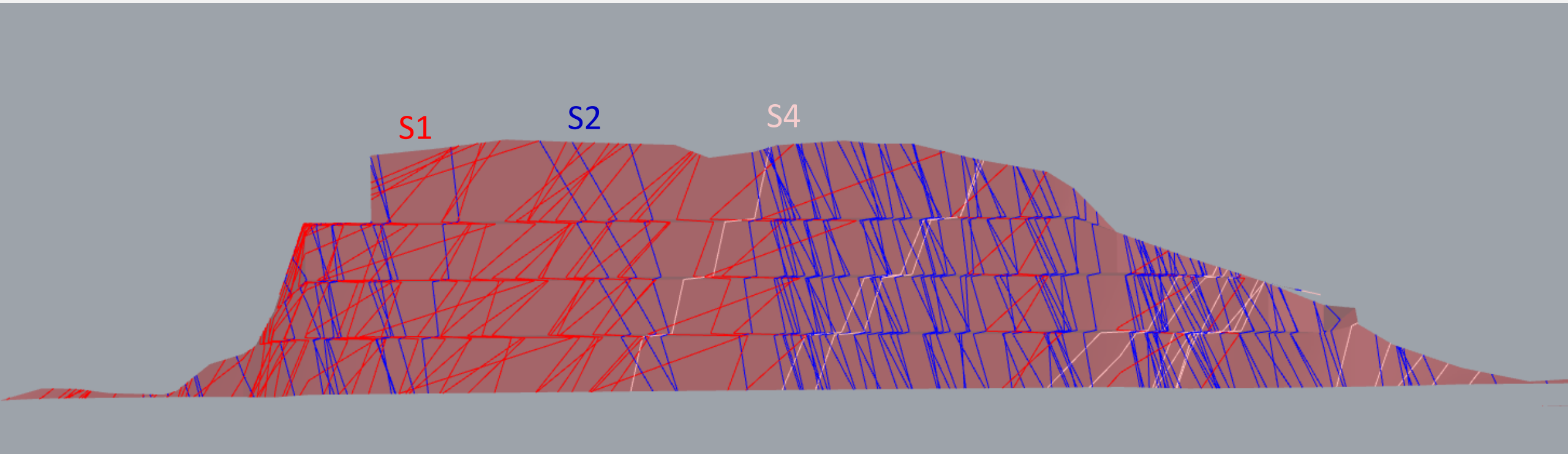
Sprekkesett S1 + andre

Kileutglidning i planlagt bergskjæring (1)

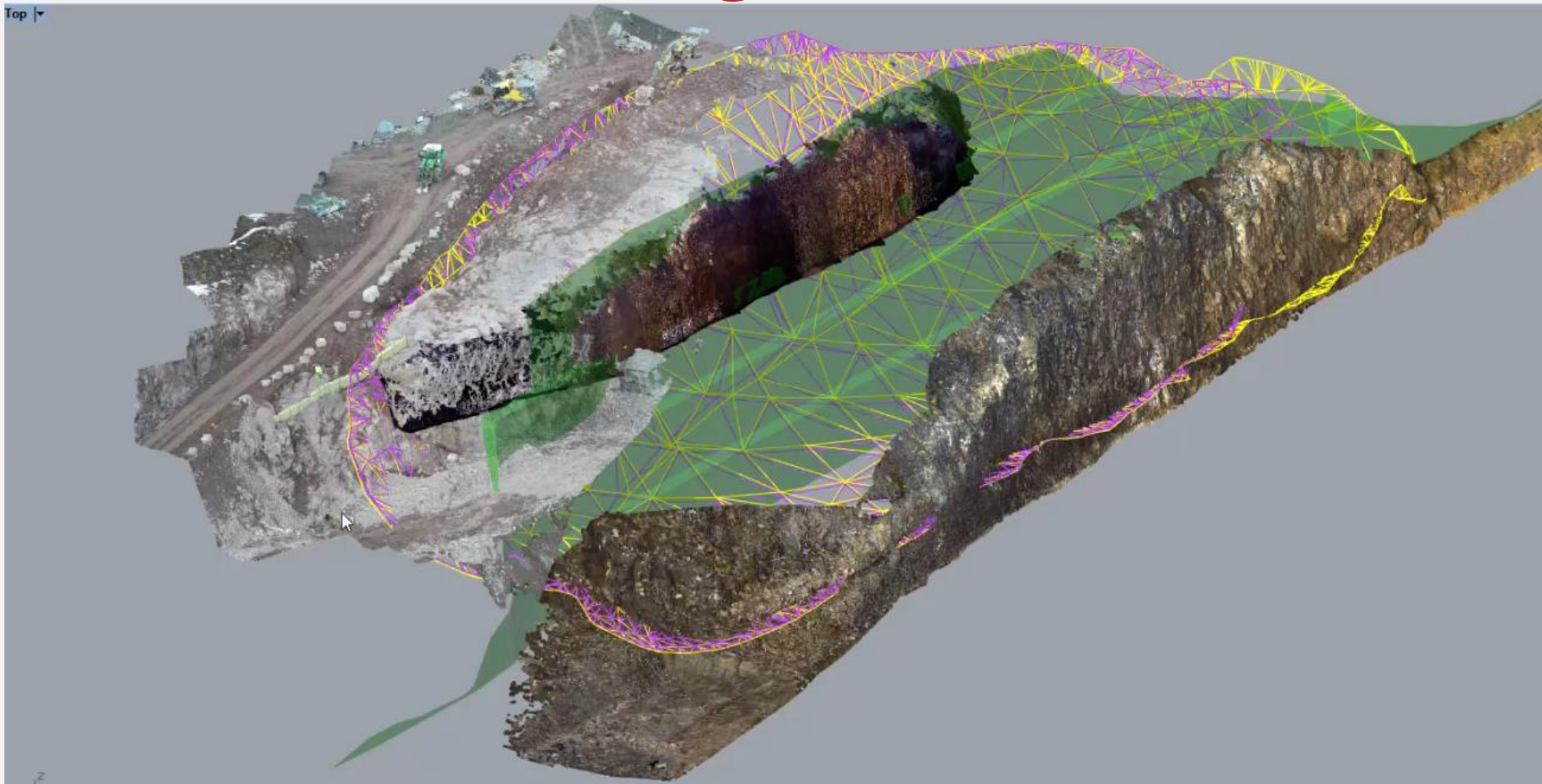

Kileutglidning i planlagt bergskjæring (2)

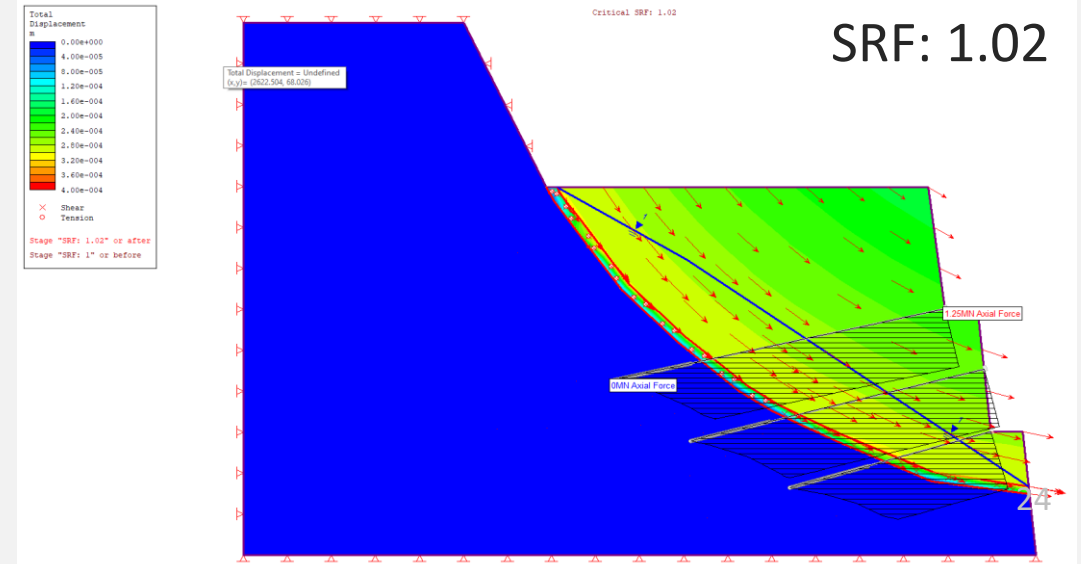
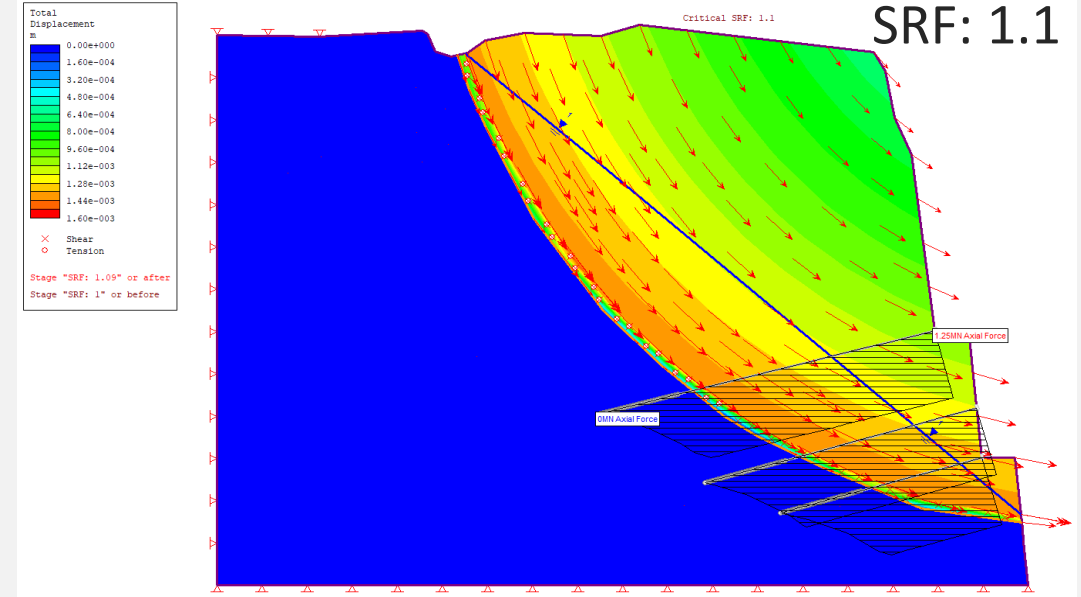
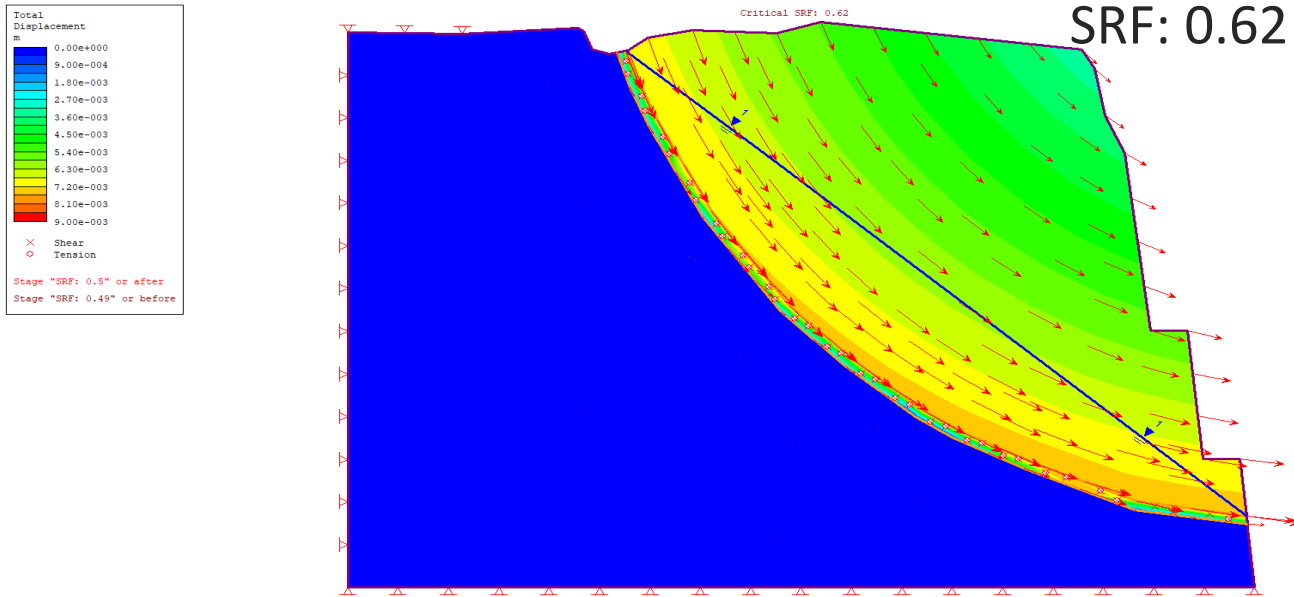
Fase 2 – oppfølging i byggetid

Storskala modellering av stabilitet

Numerisk modellering av storskala stabilitet

	Antall anker	Estimert kostnad for bergsikring
Full høyde, $\phi = 30^\circ$	342	12,0 million NOK
Redusert høyde, $\phi = 30^\circ$	162	5,7 million NOK
Full høyde, $\phi = 25^\circ$	423	14,8 million NOK
Redusert høyde, $\phi = 25^\circ$	221	7,7 million NOK

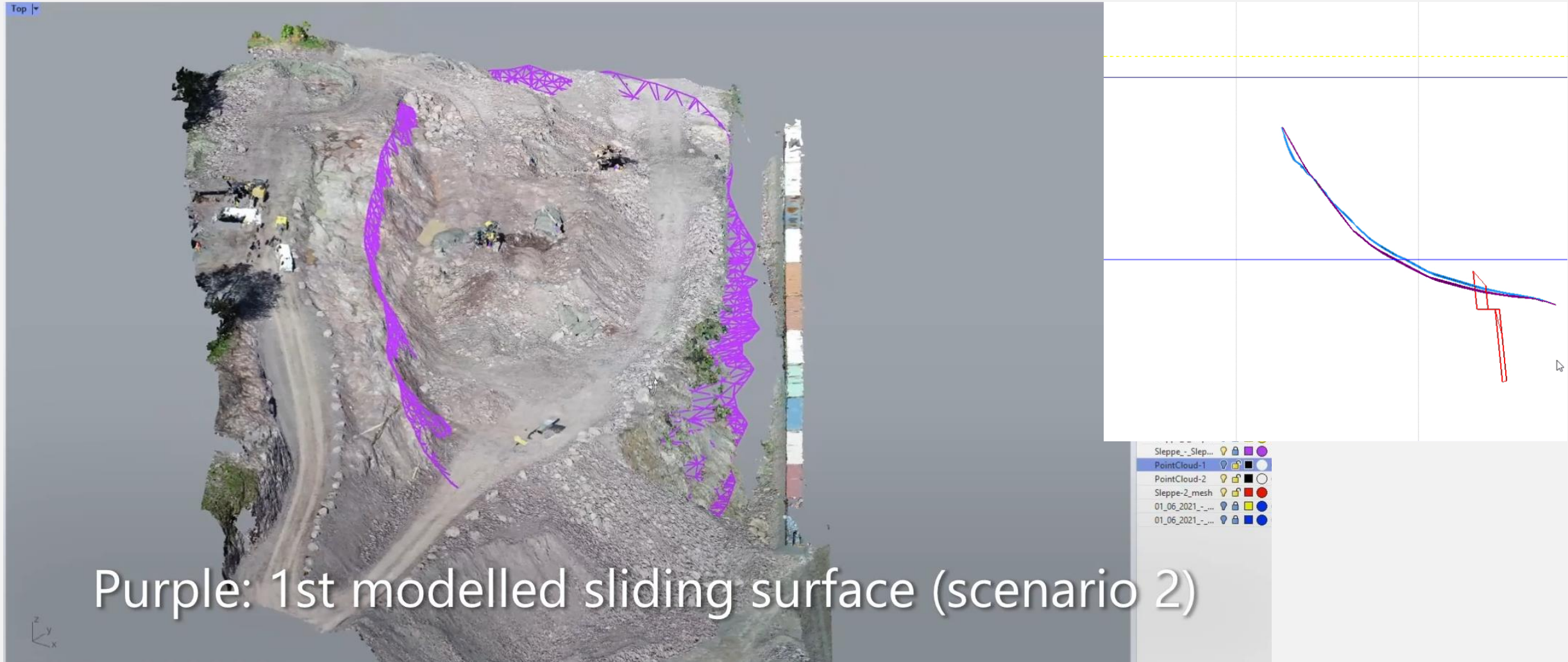

Status pr 28.05.2021

Oppdatert 3D-modell fra dronefoto 28.05

Fremtidig digital prosess for bergskjæring

Digital prosess for QA og As-built (nye og gamle skjæringer)

- 3D-modell bygges fra scan/bilder av ferdig sprengt og sikret skjæring (bolter er anvist i felt på tradisjonell måte).
- Fra punktsky/bilder brukes maskinlæring til å gjenkjenne boltesikring, som så digitaliseres for innlegging i 3D-modell
- Automatisert sprekkegjennkjennning – visualiseres i 3D-modell
- Man har nå en 3D-modell med berg, sikring og sprekker (digital tvilling). Modellen brukes av ingeniørgeolog for kvalitetssikring og fremtidig FDV av gjennomført bergsikring.
- **Mulighet:** fra «heldigital» prosess kan man bruke utviklet automatisert stabilitetsvurdering til å analysere gjennomført bergsikring.

«Heldigital» prosess

3D-modell bygges suksessivt opp fra scan etter sprengning (punktsky eller bilder) – eksempelvis for hver pall. I en loop gjennomføres så til sprengning av hele skjæring er gjennomført:

- Automatisert sprekkegjennkjennning – visualiseres i 3D-modell
- Enkeltpblokker identifiseres.
- Automatisert og parametrisk stabilitetsvurdering på blokknivå bestemmer nødvendig boltesikring. Ansett-koordinater, retning og lengde for bolter eksporteres.
- Bolterigg importerer data og borer for bolter i anviste posisjoner. Punkter kvalitetssikres i felt.
- MWD-data samles inn ved boring (avhengig av geometrisk posisjonering av bormaskin).
- As-built geometriske data og MWD-data sendes tilbake til 3D-modell – digital tvilling av bergskjæring
- Stabilitetsmodell reberegner stabilitet med virkelige geometriske boltedata og resultat fra MWD-data. Eventuell tilleggssikring gjennomføres.
- Ingeiørgeolog gjør QA på ferdig modell med AR-Augmented Reality – tenk type «site-vision» (og andre visningsalternativer for 3D-modell)
- Sluttprodukt: As-built-modell (digital tvilling) med geometri, sprekke-data, blokkvisualisering, gjennomført bergsikring.

Referanser

- Zhang, Yichi; Yue, Pan; Zhang, Guike; Guan, Tao; Lv, Mingming; Zhong, Denghua. 2019. "Augmented Reality Mapping of Rock Mass Discontinuities and Rockfall Susceptibility Based on Unmanned Aerial Vehicle Photogrammetry" *Remote Sens.* 11, no. 11: 1311. <https://doi.org/10.3390/rs11111311>

Takk til Bane NOR og Geovita for samarbeid,
datadeling og gode diskusjoner!